

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Excommunicatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10421

uxorem possit fieri, vide Abb. *in rub. de donat. & annotat. ibi.*

Tertiò, quot modis revocetur donatio; vide *in cap. fin. hoc tit. & in ver. iuramenti absolutio. §. 2.*

Quartò, maritus donans uxori in compensationem nobilitatis, ætatis, vel huiusmodi, uxor potest sibi lucrari illud, etiam si moritur maritus post matrimonium ratum, vel paulò post consummatum, Afflic. *de c. 61. Sylvest. in ver. donatio. 2. §. 1. n. 2.*

Quintò, donatio inter vivos, seu simplex, licet regulariter prohibeatur inter virum & uxorem, tamen fallit in casibus, prout Sylvest. *loc. cit. §. 3. num. 4.*

EXCOMMUNICATIO.

Primo. Excommunicatus non est percutiens, vulnerans, mutilans, vel occidens Clericum inventum turpiter agentem cum quatuor speciebus personarum, scilicet cum uxore, matre, sorore, & filia. Gloss. *in ca. si quis suadente, in ver. violentus, 17. quæst. 4. cap. si verò, de sent. excom. il. 1.* & hoc non ex intervallo temporis, sed ex subita passione, Covar. *de spons. 2. par. tit. 7. §. 7. nu. 12. Sylvest. in vel excommunicatio, 6. cap. 10. Tabien. in eo. ver. 5. casus 1. §. 8. numero 31.* & an possit maritus, pater, filius, & frater, facere per aliam personam sive conjunctam, sive per pretium, sive per assassinum. Afflic. *in constitut. Pacis cultum, q. 15. nu. 40.* videtur declinare in partem affirmativam, & ego puto, quod neque incurratur excommunicatio, sicut licet patri, & conjunctivæ personæ verbera-

re filium per alium, quando ipsi per se non possunt. Tab. *ver. excommunicatio, 5.* & iudex ecclesiasticus potest torquere Clericum per alium, prout dixi *in ver. tortura, §. 1. & Syl. in ver. excom. 6. §. sciendum, num. 6. ver. undecimo.*

Secundo, quod dixi de vulnerato, &c. intellige, si incontinenti, vel sine deliberatione, & ut dixi sup. Navar. *cap. 27 num. 34.* quamvis Covar. *loc. cit.* nimium scrupulizet, dicens, textum illum non intelligi de occidente, & quid si occidat, non ex deliberatione: dicitur quod oportet saltem absolvi ab Episcopo, quia text. ille fundatur *in l. Gracchus, C. de adulteriis*, ubi habetur, quod difficile est, justum dolorem temperare, & *l. si adulterium. §. Imperatoris ff. de adulter. hoc tamen fallit, si occidat illum remisso dolore, vel se abscondendo in aliquo loco, ad hoc ut clericus ad suam uxorem accedat, & postea exiens, eum occidit, quia modò esset ex deliberatione, & incurreret pœnam à legibus statutam. Nav. *conf. 26. de sent. excom.**

Tertio, Ampliatur primo, hoc intelligi etiam de sponsa de præfenti, etiam ante copulam, Covar. *loc. cit. 1. p. c. 1. nu. 8. gloss. in dicto c. si verò, in ver. cum uxore. gloss. in c. descriptionem in ver. reatum, de eo qui cognov. uxor. &c.* hoc tamen limita, si matrimonium per verba de præfenti fuerit contractum, juxta formam sac. Con. Frid. *sess. 24. c. 1. de refor.* ampliatur, hoc intelligi de sorore, etiam illegitima, Astenf. *lib. 7. tit. 3. quæst. 9. vers. 11.*

Quarto, turpiter agere, non solum intelligitur de actu obsceno, vel dor-

mitio.

missione, sed de amplexibus, osculis, tactibus turpibus, & indecentibus, vel in loco suspecto; Nav. loc. cit.

Quintò, si inveniret dictum clericum sponſa de futuro, & verberaret eum, ut sup. sufficeret absolutio Episcopi, Covar. loc. cit. numer. 2. ver. 2. quot modis quis excusaretur ab excommunicatione ob clerici percussione, vide Innocent. in c. veniens, de sent. excom. Nav. c. 27. num. 80. sed hæc omnia intellige de excommunicatione evitanda, & non de peccato mortali, quod incurritur de jure Can. Abb. in d. c. si verò, n. 8. & Covar. ubi sup.

Sextò, quid dicendum, quando duo rixantur, & alter se defendens excederet quodammodo modum defensionis, & vulneraret locium, quò cum rixatur, an sit casus Papalis? Respondetur negativè, gloss. in c. significasti, il secundo, in ver. moderamine. gloss. in c. olim, in fin. de restit. spoliat. Navar. cap. 27. num. 82. notab. 15. Sylvest. in ver. excommunicatio, 6. §. sciendum est, 4. ver. 9. Gom. in c. 2. nu. 54. de constit. lib. 6. Ratio est, quia in rixa non consideratur moderamen inculpatae tutelæ, quando indeliberatè insultatus excessit modum, Foller. pract. crimin. de defensio. num. 16. Ratio rationis est, quia primi motus non sunt in consideratione nostra, idem 4. par. principali. nu. 22. & in fragm. num. 57. & 58. & nota pro practica quotidiana, quod excedens in defensione, punitur solum pro illo excessu, & tanto magis, quando fuisset provocatus, & alleviat culpam, seu pœnam, & facit in illam non incidere; Aflicti, dec. 206. n. 3. & 4. vide Anchar. in c.

dilecto, n. 2. de sent. excom. lib. 6. verſi. sed iuncta prædicta, immo percutiens clericum se defendendo, non incurrit, etiam si percutiendo modum excederet, dummodo non faciat hoc ex proposito. Clarus §. homicidium, verſi. propterea etiam. idem de provocato à clerico se defendens, non incurrit, nec de homicidio tenetur, Clar. quaest. 60. ver. nunc quæro.

Septimò, percutiens clericum excommunicatum, non committit sacrilegium, c. excommunicatorum, 23. q. 5. si fiat zelo iustitiæ.

Octavò, quando esset depositus vel incorrigibilis, vel degradatus hæreticus, vel bannitus, Sylvest. in ver. excom. 6. à num. 5. & inf. Navar. c. 27. à n. 89. per 26. exceptiones.

EXCOMMUNICATIONIS CAUSA EFFICIENS.

PRIMUM dubium, an Episcopus possit excommunicare subditum suum extra suam diœcesim existentem? Respondetur primo negativè. gloss. in cap. novit. de offic. deleg. in ver. iurisdictionem, de foro compet. Navar. cap. 27. num. 6. Secundò, bene verum est, quod dum existit in sua diœcesi, potest ibi excommunicare non residentes in beneficiis suæ diœcesis, etiam si ipsi non residentes sint extra diœcesim, Navar. loc. citato. Tertio, similiter potest ipse Episcopus extra diœcesim existens excommunicare subditos suos in notoriis, Sylvest. in ver. excommunicatio, 1. dub. sexto in fine. & Navar. Nec obstat cap. 2. de constitut. libro sexto, quia potest Episcopus hoc ratione rei sitæ, seu contractus, per cap. finali